

Algoritmiske aspekter af RSA

Eksponentiering

Til RSA bruges tre positive heltal: n , e , og d . Beskeden, som skal krypteres, er et heltal $m < n$. Ligeledes er beskedens krypterede version et heltal $c < n$.

- Kryptering: beregn $c = m^e \pmod{n}$
- Dekryptering: beregn $m = c^d \pmod{n}$

Der er altså brug for effektivt at kunne eksponentiere, dvs. beregne x^k for positive heltal x og k . En naiv metode er at gange x sammen k gange: $x^k = x \cdot x \cdot x \cdot x \dots x$. Dette bruger $k - 1$ multiplikationer. Flg. metode til at beregne x^k er langt hurtigere:

- Hvis $k = 0$, svar med 1 [da $x^0 = 1$ altid].
- Hvis $k \geq 1$ og k er lige: beregn $y = x^{k/2}$ og svar med $y \cdot y$ [da dette er lig $x^{k/2} \cdot x^{k/2} = x^{k/2+k/2} = x^k$].
- Hvis $k \geq 1$ og k er ulige: beregn $y = x^{(k-1)/2}$ og svar med $x \cdot y \cdot y$ [da dette er lig $x \cdot x^{(k-1)/2} \cdot x^{(k-1)/2} = x^{1+(k-1)/2+(k-1)/2} = x^k$].

Dette er en rekursiv algoritme, som i hvert rekursivt kald arbejder med samme x , men med en eksponent som er blevet mindst halveret. Derfor foretages der højst $\log k$ rekursive kald før eksponenten når under 1. Da hvert kald i sig selv udfører højst 2 multiplikationer, bliver det samlede antal multiplikationer højst $2 \log k$.

I RSAs tilfælde er x og k tal med 1024 bits eller mere (x er m og c ovenfor, og k er e og d , alle heltal af størrelse op til n , som typisk har dette antal bits). Hvis x og k har 1024 bits, vil x^2 have $2 \cdot 1024$ bits, x^3 have $3 \cdot 1024$ bits,

etc., og x^k vil have $k \cdot 1024 \approx 2^{1024} \cdot 1024 = 2^{1024} \cdot 2^{10} = 2^{1034} \approx 10^{311}$ bits. Det vil kræve ca. 10^{301} Gb RAM bare at gemme dette tal i hukommelsen!

I RSA ikke skal man dog heldigvis ikke bruge x^k , men $x^k \pmod n$, et tal der ikke har flere bits end n . For at beregne dette uden at konstruere tal med for mange bits undervejs, kan man bruge flg. simple faktum (kendt fra DM535 Diskrete Metoder til Datalogi, se *Rosen* side 205):

$$a \cdot b \pmod n = (a \pmod n) \cdot (b \pmod n) \pmod n$$

Dette betyder, at hvis vi bruger ovenstående rekursive algoritme, men altid undervejs med det samme *efter enhver multiplikation* erstatter det beregnede tal med dets værdi modulus n , så ender vi med samme resultat modulus n i sidste ende. Med andre ord kan vi beregne $x^k \pmod n$ ved følgende rekursive algoritme:

- Hvis $k = 0$, svar med 1.
- Hvis $k \geq 1$ og k er lige: beregn $y = x^{k/2} \pmod n$ og svar med $y \cdot y \pmod n$.
- Hvis $k \geq 1$ og k er ulige: beregn $y = x^{(k-1)/2} \pmod n$ og svar med $x \cdot (y \cdot y \pmod n) \pmod n$.

Nu har alle tal konstrueret undervejs ca. samme antal bits som n .

Finde talværdier til RSA

Til RSA bruges tre positive heltal: n , e , og d . Metoderne bag at finde disse beskrives nu:

- Tallet n findes som produktet af to primtal p og q , dvs. $n = pq$. Der findes effektive metoder (kan ikke gennemgås i DM534) til at teste, hvorvidt et givet tal er et primtal. Da man kan vise at primtal ikke er specielt sjældne (kan ikke gennemgås i DM534), finder man p og q ved at vælge tilfældige tal, og teste dem for, om de er primtal. Man stopper, når to primtal er fundet. Hvis man gerne vil have n til at bestå af 1024 bits, vælger man tilfældige tal med ca. 512 bits. Når p og q er fundet, vil $n = pq$ så have $512 + 512 = 1024$ bits.

- Tallet e skal vælges, så $\gcd(e, N) = 1$ for $N = (p - 1)(q - 1)$. Da Euclids algoritme (se *Brookshear* side 17 og *Rosen* side 229) effektivt kan beregne $\gcd(e, N)$, findes e ved at kigge på tilfældige tal e med det rette antal bits, og teste dem for om $\gcd(e, N) = 1$, indtil eet er fundet (sådanne tal kan vises ikke at være specielt sjældne – alle primtal vil f.eks. opfylde det ønskede).
- Tallet d skal vælges, så $de = 1 \pmod{N}$, for $N = (p - 1)(q - 1)$. Her udnyttes at $\gcd(e, N) = 1$, hvilket betyder (se *Rosen* side 232) at der findes heltal s, t sådan at $1 = se + tN$. For disse gælder, regnet modulus N , at $1 = se + tN = se = (s \pmod{N})e$, så det ønskede d vælges som $s \pmod{N}$. Da s, t kan beregnes med den udvidede udgave af Euclids algoritme, kan d findes effektivt, når e og N kendes. Een version af den udvidede udgave af Euclids algoritme finder s, t ved at arbejde sig baglæns gennem beregningerne lavet af Euclids algoritme. Dette er forklaret med et eksempel i *Rosen* side 232 nederst. En anden formulering af samme algoritme er givet i *Rosen* side 246, lige før opgave 48. (Begge formuleringer må bruges i opgaver i dette kursus.)

Korrekthed af RSA

Korrektheden af RSA, dvs. at dekryptering og kryptering er hinandens inverse (at $c^d = (m^e)^d = m \pmod{n}$) når n , e og d er valgt som angivet ovenfor, blev vist til forelæsningen af Joan (og kan genfindes på side 243 i *Rosen*). Ingredienserne var Fermats lille sætning, samt den kinesiske restklasser sætning. Korrekthedsbeviset er ikke emnet for noterne her.